

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาลักษณะของภาษาจินตภาพในเรื่องสั้นของ อัครศิรี ธรรมโชติ โดยมีสมมุติฐานในการวิจัย คือ การสร้างภาษาจินตภาพในเรื่องสั้นของอัครศิรี ธรรมโชติ เป็นลักษณะเด่นอันทำให้งานเขียนมีความชัดเจนงดงาม

ผลการศึกษา พบว่าภาษาในเรื่องสั้นของอัครศิรี ธรรมโชติ มีลักษณะต่างๆซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพที่ชัดเจนลึกซึ้งและทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ อัครศิรี ธรรมโชติ สร้างจินตภาพในระดับเสียง โดยการเล่นเสียงสัมผัสคล้องจองทั้งการเล่นเสียงสัมผัสพยางค์ขณะที่มีลักษณะคล้ายรูปแบบกลบทของกวีนิพนธ์ไทย คือ กลบทชนิดบังคับเสียงพยางค์หรือกลบทอักษรล้วน มี 2 รูปแบบ คือ การซ้ำเสียงพยางค์เสียงเดียวกัน 3 พยางค์และ 4 พยางค์ และการเล่นเสียงสัมผัสพยางค์แบบสัมผัสกัน ซึ่งเป็นลักษณะเด่นอันทำให้ภาษาในเรื่องสั้นของอัครศิรี ธรรมโชติ มีความละเมียดละไมไพเราะ "ราวกับร้อยกรองหรือบทกวี" นอกจากนี้ อัครศิรี ธรรมโชติ ยังพิถีพิถันในการเลือกใช้คำซ้อนที่มีเสียงสัมผัสพยางค์เพื่อเพิ่มเสียงไพเราะให้เสนาะหูผู้อ่านมากยิ่งขึ้น และมีการเล่นเสียงสัมผัสสระ ทั้งสัมผัสสระในวรรคและสัมผัสสระระหว่างวรรคซึ่งทำให้ภาษาแพรวพราวด้วยเสียงอันไพเราะตลอดทั้งเรื่อง อัครศิรี ธรรมโชติ ยังเลือกใช้คำซ้อน 4 พยางค์ที่มีเสียงสัมผัสสระของพยางค์กลางสองพยางค์เป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดเสียงสัมผัสคล้องจองอันไพเราะรื่นหูมากยิ่งขึ้นด้วย การเล่นเสียงสัมผัสพยางค์และสัมผัสสระดังกล่าว จึงทำให้ภาษาในเรื่องสั้นของอัครศิรี ธรรมโชติ มีเสียงไพเราะเสนาะหูที่สร้างอารมณ์แห่งเสียงแก่ผู้อ่าน ช่วยโน้มน้าอารมณ์ผู้อ่านให้คล้อยตามอารมณ์สุนทรีย์แห่งเสียงที่มากกระทบใจ และนำไปสู่การเกิดจินตภาพที่ชัดเจนงดงาม

นอกจากนี้ อัครศิรี ธรรมโชติ ยังได้เล่นจังหวะโดยการซ้ำโครงสร้างวลี เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลของจังหวะ ช่วยเน้นย้ำความหมายที่ต้องการสื่อ และแยกแยะความเพื่อให้รายละเอียดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งยังมีการเล่นจังหวะโดยการใช้เครื่องหมายยัติภังค์ (-) แทนการหยุดหรือการเว้นวรรคตอน เพื่อขยายข้อความที่อยู่ข้างหน้า แสดงข้อความที่มีสาระสำคัญของเรื่องสั้นนั้นปรากฏอยู่ และเน้นย้ำความหมายเพื่อจุดประกายความใคร่รู้ให้ผู้อ่าน ซึ่งเป็นการใช้เครื่องหมายยัติภังค์ในรูปแบบที่เคยใช้ในภาษาตะวันตก และแตกต่างกับการใช้เครื่องหมายยัติภังค์ในรูปแบบเดิมคือ จากการใช้กำกับคำที่ต้องเขียนแยกกันคนละบรรทัด มาเป็นการใช้

เพื่อขยายหรือเน้นความที่ตามมา หรือเป็นการเปลี่ยนหน่วยทางภาษาจาก "คำ" เป็น "ความ" นั้นเอง

การสร้างจินตภาพในระดับคำ พบว่ามีการใช้คำซ้อนเพื่อเน้นย้ำและเสริมความหมายให้หนักแน่นและชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งมีทั้งการใช้คำซ้อนเพื่อแสดงสภาพ คำซ้อนเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก และคำซ้อนเพื่อแสดงอาการ ทั้งนี้คำซ้อนส่วนใหญ่จะเป็นคำซ้อนที่อัคริ ธรรมโชติ เลือกสรรคำมาใช้ซ้อนกันเพื่อร่วมสื่อความหมายและเน้นย้ำความหมายนั้น เช่น วังเวง อ้อยสร้อยเบาหวีแว้งคว้าง หวั่นไหวเศร้าซึมใจ เยื้องไหวโยกย้ายกริดกราย จึงเป็นคำซ้อนที่สะดุดเด่น น่าสนใจ เพราะไม่ใช่คำซ้อนที่ใช้กันอยู่ทั่วไปจนผู้อ่านคุ้นเคย

การใช้คำบอกแสง สี ของอัคริ ธรรมโชติ ช่วยขยายภาพในใจผู้อ่านให้แจ่มชัดยิ่งขึ้น เช่น คำบอกแสงที่เปล่งประกายระยิบระยับ สื่อความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา อาทิ ระวาววับ แวววาววูบไหว คำบอกแสงส่วนใหญ่จะเป็นคำบอกแสงของธรรมชาติ และช่วยเสริมความรู้สึก เช่น ความรู้สึกอึ้งอัมใจ หรือ ความรู้สึกเศร้าสร้อยและหดหู่ใจ ทั้งนี้คำบอกแสงที่สื่อความรู้สึกเศร้าสร้อย เช่น หม่น มัวมน จะพบมากที่สุด สอดคล้องกับสารสำคัญของเรื่องซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชะตากรรมอันน่าขมขื่นใจและเรื่องราวความทุกข์นานาประการของมนุษย์ ส่วนการใช้คำบอกสีนั้น อัคริ ธรรมโชติ ก็ใช้คำขยายสีนั้นๆ เพื่อช่วยขยายรายละเอียดของสี เช่น สีขาวขุ่น สีเขียวชืด ใช้คำบอกสีโดยการเปรียบเทียบให้เห็นภาพ เช่น สีน้ำข้าว สีน้ำทะเล และใช้คำบอกสีด้วยคำแสดงสภาพ คำแสดงอาการและคำแสดงความรู้สึก เช่น สีชืด สีหวานดู สีเศร้า

อัคริ ธรรมโชติ เลือกใช้คำทำเนียบกวีที่โดดเด่นท่ามกลางภาษาธรรมดาทั่วไปในงานเขียนเรื่องสั้น เช่น ลักษณะถาวร อนรรฆคำ อัครฐาน ทั้งนี้เพื่อสร้างความสะดุดเด่นชวนให้ผู้อ่านพินิจพิเคราะห์ความหมายโดยนัยบางประการ เป็นการจุดประกายให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพที่ลึกซึ้งชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งยังมีการใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น โศกเศร้า-หรรษา มารร้าย-นักบุญ ลานดอกไม้-ลานเลือด เพื่อแสดงภาพหรือเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกที่ขัดแย้งกันเพื่อสื่อภาพที่ตัดกันให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น นอกจากนี้อัคริ ธรรมโชติ ยังใช้การซ้ำคำเพื่อเน้นย้ำความให้เด่นชัด และจำแนกแยกแยะความให้ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกลวิธีสร้างจินตภาพโดยการใช้คำที่โดดเด่นและพบมากที่สุด

การสร้างจินตภาพในระดับประโยค พบว่ามีการใช้ประโยคซ้ำความ โดยพบ 2 รูปแบบ คือ การซ้ำความ 2 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่พบในตอนเปิดเรื่องและปิดเรื่อง และการซ้ำความมากกว่า 2 แห่งในเรื่องนั้น ทั้งนี้เพื่อเน้นย้ำความให้เด่นชัดและช่วยให้อ่านได้ทบทวน

รายละเอียดอย่างลึกซึ้ง และมีการใช้ประโยคคำถาม ทั้งการถามผู้อ่านโดยตรง และการถามโดยรำพึงกับตัวเอง โดยไม่ให้คำตอบเอาไว้ตรงๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดค้นหาคำตอบและสร้างจินตภาพได้อย่างลึกซึ้งกว้างไกล ทั้งนี้คำถามส่วนใหญ่จะเป็นคำถามที่กระตุ้นจิตสำนึกของมนุษย์ให้ระลึกถึงคุณธรรมที่จะจรโลงจิตใจของมนุษย์ และร่วมกันพัฒนาสังคมให้มีแต่สันติสุข

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการใช้ประโยคยาว หรือประโยคที่มีการเชื่อมความต่อเนื่องกัน โดยการใช้คำเชื่อมหรือใช้ประโยคซับซ้อนซึ่งมีส่วนขยายส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค ทั้งนี้เพื่อให้รายละเอียดที่มีความสำคัญในเรื่องสั้นนั้นๆ เพื่อสร้างความกระฉ่างชัด และพบการสร้างความสมดุลทางโครงสร้างประโยคและวลี เพื่อช่วยเน้นย้ำสารที่ต้องการสื่อให้หนักแน่นยิ่งขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 รูปแบบคือ การใช้รูปประโยคและวลีที่ซ้ำกัน และการใช้คำที่มีเนื้อความตรงข้ามกัน เพื่อสื่อภาพความขัดแย้งให้เด่นชัดขึ้น และอัคริ ธรรมโชติ ยังใช้กลวิธีนี้ในการดำเนินเรื่อง เพื่อสร้างความให้เชื่อมโยงและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสองสิ่งหรือเหตุการณ์สองเหตุการณ์ เพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านเปรียบเทียบและเข้าใจความคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ซึ่งเป็นกลวิธีสร้างจินตภาพของอัคริ ธรรมโชติ ที่โดดเด่นและพบเป็นจำนวนมาก จนอาจกล่าวได้ว่า เป็นลักษณะเฉพาะตัวของอัคริ ธรรมโชติ

การสร้างจินตภาพในระดับความ พบว่ามีการใช้ภาพพจน์เพื่อขยายภาพให้ละเอียดชัดเจน เช่น ภาพของแสง สี ภาพของรูปทรงและปริมาณ ลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ ภาพความทุกข์ยากของมนุษย์และความโหดร้ายของสังคม เป็นต้น และการใช้ภาพพจน์เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก เช่น ความรู้สึก เหงา เศร้า อาลัย ความรู้สึกทุกข์ทรมานใหม่ ความรู้สึกตกใจและน่าสะพรึงกลัว ความรู้สึกชื่นชมและความรู้สึกร่าเริงแจ่มใส นอกจากนี้ อัคริ ธรรมโชติ ยังใช้สัญลักษณ์เพื่อแนะให้ผู้อ่านคิดต่ออย่างลึกซึ้งกว้างขวาง โดยเลือกสื่อเปรียบเทียบที่ผู้อ่านรู้จักดี เช่น ทะเล แม่น้ำ ฝน ลม ดาว ดอกไม้ เครื่องจักร รถไฟ รถยนต์ เสียงเพลงและสีต่างๆ ทั้งนี้สัญลักษณ์บางส่วนจะเป็นสัญลักษณ์ที่อัคริ ธรรมโชติ ใช้ในความหมายที่ต่างจากเดิมและลึกซึ้งกว่าที่เคยใช้โดยทั่วไป เช่น ใช้ "ฝน" เป็นสัญลักษณ์ของความเหงาเศร้า ใช้ "หมาบ้า" เป็นสัญลักษณ์ของมนุษย์ที่ไร้จริยธรรมในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง

จินตภาพที่เกิดจากลักษณะการใช้ภาษาต่างๆ ดังที่กล่าวมาทั้งหมด ส่วนใหญ่จะเป็นจินตภาพของความโหดร้าย ความน่าสะพรึงกลัว ความทุกข์ ความเศร้า ความเหงา ความว้าเหว และความท้อแท้สิ้นหวัง จินตภาพเหล่านี้ล้วนเป็นจินตภาพที่สอดคล้องและเน้นย้ำสารสำคัญของเรื่องให้เด่นชัด ไม่ว่าจะเป็น สารสำคัญเกี่ยวกับชะตากรรมอันโหดร้ายของ

มนุษย์ ปัญหาของคนยากจน ปัญหาเชิงจริยธรรม ปัญหาโสเภณี ปัญหาความรัก และปัญหานานาประการที่เกิดในสังคม ภาษาจินตภาพดังกล่าวข้างต้นจึงสอดคล้องประสานกับสารสำคัญของเรื่องได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน ทั้งยังมีสัมพันธภาพและเป็นเอกภาพเพื่อเชื่อมโยงไปสู่สารสำคัญของเรื่อง จึงช่วยส่งเสริมให้สารสำคัญที่อัศศิริ ธรรมโชติ สื่อมายังผู้อ่านโดดเด่น เข้มข้นด้วยพลังความคิดและอารมณ์สุนทรีย์ โดยสื่อผ่านความงดงามแห่งวรรณศิลป์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาษาจินตภาพในเรื่องสั้นของอัศศิริ ธรรมโชติ ดังได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรศึกษาภาษาจินตภาพในงานประเภทอื่น เช่น งานวรรณกรรมของนักเขียนคนอื่นๆ ที่มีลักษณะภาษาที่สร้างจินตภาพ งานโฆษณา เป็นต้น เพื่อศึกษาว่ามีกลวิธีการใช้ภาษาประการใดบ้างในการสร้างจินตภาพให้ชัดเจนงดงาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย